

Prof. dr. Peter Novak, predsednik in član tehničnih odborov v SIST

Znani sta stališče in prizadevanje prof. Novaka, da je tehnična inteligenca izjemno pomembna pri ustvarjanju nove (dodane) vrednosti in da brez nje v Sloveniji ne more biti blaginje. Bil je idejni oče, pobudnik in soustanovitelj Laboratorija za ogrevalno, sanitarno in solarno tehniko, ki mu je posebej prirasel k srcu in na katerega je bil še posebej ponosen. Bil je ustanovni član Slovenskega društva za sončno energijo, Slovenskega društva inženirjev za tehnologije hlajenja, ogrevanja in klimatizacije ter Centra za energetske in ekološke tehnologije na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani.

Bil je član številnih uglednih mednarodnih strokovnih združenj, med katerimi so najpomembnejši Mednarodni inštitut za hlajenje (IIR), pri katerem je bil stalni član znanstvenega sveta, Ameriško združenje za ogrevanje, hlajenje in klimatizacijo (ASHRAE), podobno evropsko združenje REHVA, član KOREME in mnogi drugi.

Rojen je bil leta 1937 v Novem mestu, kjer je obiskoval gimnazijo. Leta 1961 je pod mentorstvom prof. Boleslava Likarja diplomiral na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani. Doktoriral je leta 1975 na Strojni fakulteti v Beogradu pri mentorju prof. dr. Mladenu Popoviću. Na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani je bil najprej asistent, do leta 1975 višji predavatelj, ko je bil izvoljen v naziv docenta. Leta 1985 je bil izvoljen v naziv rednega profesorja.

V letih med 1991 in 1995 je bil dve zaporedni mandatni obdobji dekan Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani, bil je predstojnik katedre, dolga leta je vodil Laboratorij za ogrevalno, sanitarno in solarno tehniko na Katedri za toplotno in procesno tehniko. Na matični fakulteti je poučeval predmete Ogrevalne in klimatizacijske naprave, Ogrevalni in klimatizacijski sistemi, Obnovljivi viri energije ter predmeta Osnove hišne tehnike ter Ogrevanje in klimatizacija (na visokošolskem strokovnem študiju), poučeval pa je tudi na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, VTO Arhitektura, in na takrat Višji zdravstveni šoli v Ljubljani.

Glavna strokovna področja, na katerih je deloval prof. Novak, so ogrevanje, prezračevanje in klimatizacija, prenos toplote in snovi v stavbah ter ekologija. Bil je eden od slovenskih pionirjev, ki so se zavzemali in utemeljevali uporabo obnovljivih virov energije, predvsem sončne energije (od tod tudi njegov vzdevek Sončni Peter). Znani so njegovi številni prispevki s področja energetike in varstva okolja. Strokovni ugled prof. Novaka se je vzpenjal hitro. Opus njegovih del je bogat, v Cobissu šteje 977 enot, od tega 28 izvirnih znanstvenih člankov. Pod njegovim mentorstvom je diplomiralo več kakor 300 inženirjev, od katerih številni zasedajo pomembna vodstvena mesta tako v industriji kakor v javnem življenju. Bil je mentor številnim magistrantom (tedaj znanstveni magisterij) in doktorandom.

Njegov ugled se je razširil tudi v tujino, kamor je bil vabljen kot gostujoči profesor. Med najpomembnejše sodijo Maksimiljanova univerza v Münchnu ter univerzi v Beogradu in Sarajevu.

Po upokojitvi leta 1998 je pripomogel, da je bila leta 2006 ustanovljena Visoka šola za tehnologije in sisteme (VITES) v Novem mestu, danes Fakulteta za strojništvo Univerze v Novem mestu, kjer je tudi poučeval in bil njen prvi dekan. Za uspešno pedagoško in raziskovalno delo in velik prispevek k razvoju te fakultete je leta 2012 prejel naziv zaslužni profesor.

Prof. Novak je opravljal številne pomembne funkcije tako na Univerzi v Ljubljani, Fakulteti za strojništvo v Ljubljani, kakor tudi drugod v javnem življenju (član Republiškega komiteja za energetiko SR Slovenije (1983–1990), predsednik Sveta za energetiko pri Sekretariatu za energetiko (1990–1992), predsednik Univerzitetnega sveta Univerze v Ljubljani (1990–1991).

V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je bil glavni urednik Strojniškega vestnika – Journal of Mechanical Engineering, bil je član uredniškega odbora International Journal of Refrigeration, član organizacijskega odbora Sonnenforum v Frankfurtu, uredniškega odbora revije KOH.

Za vse dejavnosti, prispevek k znanosti in za napredek tehnike je prejel številna priznanja, odlikovanja in nagrade. Med najpomembnejšimi so medalja Društva za klimatizacijo, ogrevanje in hlajenje (KGH) za področje ogrevalne in klimatizacijske tehnike (1982), zlata medalja Zveznega sveta za varstvo okolja (1989), bronasta medalja Milana Vidmarja (1989), red zaslug za narod s srebrno zvezdo (1974) in red republik s srebrnim vencem (1989).

Takoj po slovenski osamosvojitvi se je prof. Novak vključil v delo standardizacije, ki je takrat potekalo v Uradu za standardizacijo in meroslovje. Prof. Novak je predsedoval prvemu tehničnemu odboru na področju plina USM/TC PLN Plinske naprave za dom, od ustanovitve julija 1996 do svoje smrti. V tem odboru je bila začrtana smer Slovenije glede plinskih naprav in njihovih priključkov, kar je vsebovano tudi v evropskem standardu EN 437, Preskusni plini – Preskusni tlaki – Kategorije naprav.

Sodeloval je tudi pri delu drugih tehničnih odborov: na področju ogrevalnih naprav na tekoče in plinasto gorivo (SIST/TC OGN), na področju ogrevanja, hlajenja in klimatizacije (sprva v SIST/TC KLI, nato v SIST/TC OGS) ter na področju toplotne izolacije (SIST/TC TOP). Kot predstavnik Slovenije je aktivno sodeloval v evropskih in mednarodnih tehničnih odborih.

Prisoten in nepogrešljiv je bil na številnih okroglih mizah ter delavnicah in večkrat častni govornik na dnevih standardizacije.

V Slovenskem inštitutu za standardizacijo smo hvaležni za njegov trud in prispevek k slovenski standardizaciji.